

slovanskih vseučilišnikov na Dunaju, 16. nov. shod zagrebških vseučilišnikov, 17. nov. manifestacija „Slovenske krščansko-socialne zveze“, 21. nov. shod slovanskih dijakov v Budim-Pešti, 1. decembra veliki shod ljubljanskega meščanstva in ob istem času shod političnega društva „Edinost“ v Trstu, ter velikansko zborovanje „Slovanskega kluba“ v Kraljevih Vinohradih ter 11. dec. shod akademikov v Gradcu, ki je sklepal resolucije gledé pripravljalnih korakov.

Prošnje za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani je izročilo 488 občin in 191 društev. Tudi vse slovansko časopisje v Avstriji je podpiralo to prizadevanje.

Knjigo sklepa natančno poročilo o vseučiliški razpravi v državnem zboru dné 6. dec. 1901., ko je zbornica odklonila nujnost tega predloga. Krepki „Epilog“ pa kaže, kako ta neugodni uspeh ni oplašil Slovencev, ampak jim pomnožil pogum, da se dalje boré za svoje vseučilišče.

Taka je vsebina te knjige, iz katere smo posneli poglavitne dogodke iz zgodovine slovanskega vseučiliškega vprašanja. Knjiga je sestavljena jako natančno in primerno. Gospoda urednika, oba slovanska vseučiliščnika, sta si pridobila s svojim zares ne malim trudom veliko zaslugo za napredek in uspeh vseučiliškega prizadevanja. Ob časnikarskem shodu je dobil vsak slovanski časnikar po en izvod te knjige v dar. Bilo je pač najprimernejše darilo. Upamo, da bo ta knjiga, kakor je zbrala vse podatke iz preteklosti, tudi vodnica za bodočnost našim politikom in znanstvenikom.

Dr. E. L.

Bled in okolica. S slikami. Uredil Anton Mikuš, urednik „Plan. Vestnika“. V Ljubljani 1902. Založila blejska občina. Natisnil D. Hribar v Celju. — Ta knjiga je izišla ob prihodu slovanskih časnikarjev, katerim je poklonjena. Gospod Ivan Mlakar nam v lepem, natančnem popisu podaja sliko tega kraja, o katerem je peval Prešeren, da „dežela Kranjska nima lepš'ga kraja, ko je z okolico ta, podoba raja.“ Od Lesec nas vodi k Blejskemu jezeru, popisuje grad, otok in obrežje z ljubeznivim vencem vasi, vil in nasadov. Potem gremo za njim v okolico: na Kupljenik, Bohinjsko Belo, Babji zob, v Bódešče, na Gorje in skozi krasni, romantični Vintgar k penečim valovom urne Radovne. Odtod gremo na izprehod po Karavankah: Stol (2239 m), Begunjščico (2063 m), Golico (1836 m) hitro obiščemo, potem pa stopimo v Triglavovo kraljestvo. Z Mojstrane gorji popisuje razna pota na teme sivega velikana. Mimogredé občudujemo drzni skok bobnečega Peričnika, se okrepčamo v Aljaževi

koči, občudujemo Vrata, in kmalu smo v Triglavski koči na Kredarici (2500 m). Z Malega Triglava hitimo mimo Staničevega zavetišča in kmalu smo na vrhu ponosnega kralja Julijskih planin pri Aljaževem stolpu (2864 m). Tu občudujemo vso njegovo okolico, potem pa gremo doli k Bohinjskemu jezeru in k Savici. Pisatelj nam pokaže pot na Črno prst in skozi Štenge zopet na Bled, potem nas pa prestavi nazaj na Mojstrovko (1616 m), odkoder prideš v divjo Trento in čez Luknjo (1779 m) nazaj. Slednjič si ogledamo še ponosni Mangart (2678 m). — Vrline blejskega klimatičnega zdravilišča nam popisuje zdravniško-strokovna razprava, ki je pridejana knjižici. Lepe so tudi slike (več jih je dalo upravnistvo „Dom in Sveta“). Ta knjiga je bila prav primerno darilo za slovanske časnikarje. Saj lepšega, kakor je naša krasna domovina, Slovenci nimamo. In njeno podobo smo jim dali v spomin.

D. S.

Hrvaška književnost.

Slavenska knjižnica, knjiga IX. Ivan S. Turgenjev: Izabrane pripovedi. Svezak četrty. — Ta zvezek obsega pet spisov.

„Prkonjica“ je izvedena mojstrsko in dosledno psihološko. Vsako čuvstvo, vsak dušni pojav je naraven, dosleden. Ulogo igrata dva nasprotna si značaja: Lučkov in Kister. Lučkov je sirov značaj in na zunaj trd in neokreten. Izprva zanima svoje okrožje; njegova mrkost in nedružnost ima nekaj privlačnega. Kister pa je fin, mehak in prikupljiv — a vsiljiv ni in zato izprva ne zbujá pozornosti. V družbi ima prednost Lučkov. Toda značaji, kakor je Lučkov, ohranijo svojo važnost le nekaj časa, dokler jih družba pozna le od daleč. Pozneje izgine tisti mistični nakit in nasprotni značaj, ki ga dotlej niti opazili nismo, nam stopi pred oči v tem lepši barvi in moralni popolnosti. To je nekako ideja spisa. Kister namreč si pridobi naposled prednost pred Lučkovom. Lučkov pa je užaljen in mu napove — dvoboj. Dvoboj je sploh priljubljen Turgenjevu. Veliko povesti njegovih izgubi radi tega ugodni, harmonični vtisek, ki bi ga sicer imele. A ne tako „Prkonjica“. Ne vem, ali je Turgenjev mislil na to in delal s tem načrtom ali ne —, vendar v „Prkonjici“ je uporabil dvoboj spretno. Kister je namreč že na pragu do svoje sreče. Napisal je materi pismo, da se ženi in da je srečen. Mi čutimo ž njim, naše simpatije so na njegovi strani. Tu pa pride Lučkov z dvobojem. Kister sprejme ponudbo — in to je usodno. Mi obžalujemo Kisterja tembolj, ker slutimo, da izid ne bo srečen. Spremljamo ga še na-